

Čiháková Jana, 333048
Kyseláková Alena, 170189
Novosádová Barbora, 371919
Ondruška Jiří, 365757
Rysová Martina, 386136

V úvodu druhého úkolu bychom nejprve rádi zmínili, že jsme upravili původní hypotézu i výzkumnou otázku následujícím způsobem:

Výzkumná otázka: Jaký vztah existuje mezi subjektivním pocitem ekonomického zabezpečení (economic security) a spokojeností se životem u osob pracujících v neziskovém sektoru?

Hypotéza: Lidé, kteří mají pocit dobrého ekonomického zabezpečení jsou se svým životem více spokojeni.

METODA VÝBĚRU VZORKU A ZKOUMANÝ VZOREK

Výzkumný vzorek, který jsme zvolili pro zkoumání vztahu subjektivního pocitu ekonomického zabezpečení (economic security) a spokojenosti se životem (life satisfaction), bude vybrán z nevládních organizací, působících v České republice. Neziskový sektor se od toho ziskového liší základním principem svého působení. Neziskové organizace jsou zakládány pro naplňování potřeb svých klientů a klientek, nikoliv pro dosažení zisku. Z toho důvodu je možné předpokládat, že motivací nebude pro zaměstnance v neziskových společnostech motivace hmotná, ale primárně spíše motivace nehmotná – jako je seberozvoj, pomoc těm, kteří to potřebují, nebo boj za správnou věc (Frič, Goulli, 2001).

Vzhledem k našemu odlišení ziskového a neziskového sektoru a výše popsané primární orientaci na sektor neziskový, jsme se rozhodli použít při výběru vzorku z populace záměrný klastrový výběr. Z podskupiny „neziskové organizace“ pak budeme vybírat konkrétní neziskové organizace, které zahrneme do výzkumu. Při výběru

jednotlivých organizací nám poslouží Mezinárodní klasifikace neziskových organizací¹, přičemž z každé oblasti jsme se rozhodli vybrat dvě neziskové organizace, abychom dosáhli pokrytí různosti neziskového sektoru s jeho případnými odlišnostmi. Mezinárodní klasifikaci neziskových organizací jsme doplnili kategorií zabývající se romskou problematikou. Tato skupina je specifickou skupinou v České republice, která je natolik početná, že si zaslouží vlastní kategorii. Současně se nebudeme zabývat kategorií hospodářská, profesní sdružení a odbory a kategorií náboženství, a to z toho důvodu, že podle českého právního řádu je nelze považovat za neziskové organizace. Dalším kritériem pro výběr neziskové organizace je její délka působení, a to minimálně dva roky.

Oslovení vybrané neziskové organizace proběhne nejprve prostřednictvím telefonického kontaktu s některým z pracovníků se žádostí o distribuci dotazníku v rámci organizace, a to všem pracovníkům na plný úvazek. Jelikož jsme se rozhodli pro on-line dotazování, jsme si vědomi toho, že jednotlivé respondenty získáme samovýběrem, čímž bude ohrožena vnitřní validita našeho výzkumu (Vaculík, Ježek, Wortner, 2006).

VELIKOST VZORKU

Vzhledem k tomu, že je naším záměrem provést korelační studii vztahu mezi pocitem ekonomického zabezpečení a životní spokojeností (naším cílem je prokázat vztah na hladině významnosti $\alpha = 0,05$ a dosáhnout velikosti účinku $ES = 0,5$ při síle testu 0,80), chtěli bychom, na základě doporučení Hendla (2009) pro volbu rozsahu výběru u Pearsonova korelačního koeficientu r , získat vzorek alespoň 22 osob. Protože návratnost dotazníku nemusí být velká a 50% návratnost je považována za velmi slušný úspěch (Disman, 2008), bude naším cílem (v souvislosti s omezenými možnostmi) oslovit minimálně 50 osob. Pokud nalezneme mezi proměnnými alespoň středně silný vztah, provedeme regresní analýzu za předpokladu, že budeme "ekonomické zabezpečení" pokládat za proměnnou nezávislou a "pocit subjektivní spokojenosti" za proměnnou závislou. Přesto si uvědomujeme, že není v možnostech našeho výzkumného designu prokázat kauzalitu.

1 Dostupné na http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/preklad_ICNPO_podrobne.pdf

OPERACIONÁLNÍ DEFINICE PROMĚNNÝCH

Subjektivní pocit ekonomického zabezpečení (economic security) definujeme jako subjektivní pocit dostatku finančních zdrojů na pokrytí životních potřeb v současnosti a blízké budoucnosti. Pro vytvoření škály subjektivního pocitu ekonomického zabezpečení vycházíme z Financial Distress/ Financial Well-being Scale (Prawitz 2006).

Škála subjektivního pocitu ekonomického zabezpečení

Respondent odpovídá na následujících pět položek:

1. Stává se mi, že když si chci něco koupit nebo něco podniknout, nemůžu si to finančně dovolit.
2. Dělán si starosti kvůli zaplacení mých běžných měsíčních výdajů.
3. Jsem zcela spokojená/ý se s tím, kolik vydělávám.
4. Dostatečnou část svého měsíčního příjmu jsem schopna/schopen si uspořít.
5. Mám dluhy, které nedokážu zvládat.

A to pomocí sedmi-bodové likertovy škály:

- 1 – zásadní nesouhlas
- 2 – nesouhlas
- 3 – spíše nesouhlas
- 4 – ani nesouhlas, ani souhlas
- 5 – spíše souhlas
- 6 – souhlas
- 7 – zásadní souhlas.

Vzhledem k opačné orientaci otázek 1, 2 a 5, týkající se zjišťované informace, bude nutné u těchto otázek škálu otočit (tedy 1 – zásadní souhlas, 2 – zásadní nesouhlas).

Hodnota 1 znamená slabou míru pocitu zabezpečení, hodnota 7 znamená silnou míru pocitu zabezpečení. Na základě odpovědí je možné za každou položku získat 1 – 7 bodů. Skóry všech položek se sčítají a analyzuje se výsledný skór (nabývá rozmezí 5 –

35). Skór, který spadá do intervalu 5 – 9 reprezentuje extrémní míru pocitu nezabezpečení, interval 10 – 14 pak pocit nezabezpečení, interval 15 – 19 mírný pocit nezabezpečení, hodnota 20 znamená neutrální pocity, interval 21 – 25 znamená lehký pocit zabezpečení, interval 26 – 30 znamená pocit zabezpečení a 31 a výše znamená vysokou míru pocitu zabezpečení.

V rámci našeho výzkumu pak životní spokojenost můžeme chápat jako kvalitu života, vztahující se ke čtyřem komponentům – kladné emoce, záporné emoce, spokojenost s různými oblastmi života, spokojenost se životem jako celem. Podle Ehtelda (1999) můžeme definovat kvalitu života jako prožívání životního uspokojení, které je spojené s přítomností kladného emocionálního afektu a současně s absencí negativního afektu (in Křivohlavý, 2002). Ačkoliv jsme zvažovali několik škál, vzhledem k naší potřebě zjišťovat obecnou životní spokojenost, jsme se nakonec rozhodli, že ji budeme měřit pomocí škály spokojenosti se životem (Satisfaction with life scale, Diener, 1994), což je pětipoložková škála zaznamenávající pro nás potřebné široké pojetí kvality života, tedy respondentovu spokojenost se životem jako celkem (Diener in Křivohlavý, 2002).

Škála spokojenosti se životem

Respondent odpovídá na následujících pět položek:

1. V mnoha ohledech je můj život blízký tomu, co je mým ideálem.
2. Podmínky mého života jsou vynikající.
3. Jsem se svým životem spokojen/a.
4. Dosud jsem od života dostal/a vše podstatné, co jsem chtěl/a.
5. Kdybych mohl/a žít můj život ještě jednou, nezměnil/a bych na něm téměř nic.

A to pomocí sedmi-bodové likertovy škály:

- 1 – zásadní nesouhlas
- 2 – nesouhlas
- 3 – spíše nesouhlas
- 4 – ani nesouhlas, ani souhlas

5 – spíše souhlas

6 – souhlas

7 – zásadní souhlas.

Hodnota 1 znamená slabou míru spokojenosti se životem, hodnota 7 znamená silnou míru spokojenosti se životem. Na základě odpovědí je možné za každou položku získat 1 – 7 bodů. Skóry všech položek se sčítají a analyzuje se výsledný skór (nabývá rozmezí 5 – 35). Skór, který spadá do intervalu 5 – 9 reprezentuje extrémní nespokojenost, interval 10 – 14 pak nespokojenost, interval 15 – 19 mírnou nespokojenost, hodnota 20 znamená neutrální pocity, kdy je jedinec stejně spokojen i nespokojen, interval 21 – 25 znamená lehkou životní spokojenost, interval 26 – 30 znamená spokojenost a 31 a výše znamená vysokou životní spokojenost (Diener, Pavot, 1993).

METODA SBĚRU DAT

Jako metodu sběru dat jsme se rozhodli využít desetipoložkový dotazník, který budeme distribuovat prostřednictvím internetu, konkrétně pomocí e-mailu. Z praktického hlediska je hlavní výhodou dotazníku distribuovaného přes internet pro nás zejména jeho nenáročnost na peníze a čas, i co se týká vyhodnocování a také relativní rychlost získané informace od vzdálených osob. V našem případě (škála spokojenosti se životem) je metoda poměrně jednoduchá a zejména je jednou z nevtíravých metod. Nevýhodou dotazníku může být určitá redukce informací, protože každý jedinec vybírá vhodnou odpověď, nebo nejbližší ke správné. Na druhou stranu se ale můžeme obávat nízké návratnosti dotazníků a současně také může docházet (vzhledem k volbě jedné z možností) k určité redukci informací. Současně také pro nás není možné kontrolovat, zda na dotazník bude skutečně odpovídat vybraná osoba, nebo někdo jiný. Dalším problémem, který může ovlivňovat získané informace, může být emocionální naladění respondenta a aktuálnost finanční situace.

Seznam zdrojů:

Disman, M. (2008). *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Nakladatelství Karolinum.

Frič, P., & Goulli, R. (2001). *Neziskový sektor v ČR*. Praha: Eurolex Bohemia.

Křivohlavý, J. (2002). *Psychologie nemoci*. Praha: GRADA.

Hendl, J. (2009). *Přehled statistických metod zpracování dat. Metaanalýza a analýza dat*. Brno: Portál.

Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the Satisfaction with Life Scale. *Psychological Assessment*, 5, 164-172.

Prawitz, A. D., Garman, E. T., Sorhaindo, B., O'Neill, B., Kim, J., & Drentea, P. (2006). In charge financial distress/financial well-being scale development, administration, and score interpretation. *Financial Counseling and Planning*, 17, 34–50.

Vaculík, M., Ježek, S., Wortner, V. (2006). *Základní pojmy z metodologie psychologie*. Brno: FSS MU.

Dobrý základ. Oceňuju snahu, pečlivost i jednoduchost. Pořád se pohybujete na hranici psychologie. Kvůli tomu máte nedostatek příkladů dobré praxe. Pozor na to, aby vám to nezlomilo vaz.

SJ